

Vlaams
Parlement

vergadering **C265**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 21 juni 2016

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over kritiek op habitatkaarten opgesteld door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) – 2378 (2015-2016)	
VRAAG OM UITLEG van Lode Ceyssens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de actualisatie door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) van de biologische waarderings- en habitatkaart – 2422 (2015-2016)	3
VRAAG OM UITLEG van Bruno Tobback aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de tewerkstellingsproblemen in kringloopwinkels ten gevolge van het Maatwerkdecreet – 2394 (2015-2016)	9
VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de planningsprocessen ruimtelijke ordening – 2397 (2015-2016)	13
VRAAG OM UITLEG van Jelle Engelbosch aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het verkrijgen van een milieuvergunning voor tijdelijke slachthuizen – 2412 (2015-2016)	17
VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over ruimtelijke knelpunten bij renovaties – 2432 (2015-2016)	20

VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over kritiek op habitatkaarten opgesteld door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) – 2378 (2015-2016)

VRAAG OM UITLEG van Lode Ceyssens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de actualisatie door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) van de biologische waarderings- en habitatkaart – 2422 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, er is wat kritiek gekomen op de door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) vastgestelde habitatkaarten. Dat hebben we onder andere kunnen lezen in Het Belang van Limburg van 9 juni 2016. Zo zou er onder meer betwisting zijn over de vraag of bepaalde habitattypes of sommige Natura 2000-soorten al of niet op sommige locaties aanwezig zijn.

Om die reden, zo lezen we in het persartikel, zou het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) begin dit jaar de opdracht hebben gegeven aan bioloog Alain De Vocht van de Universiteit Hasselt om terreinonderzoeken te doen. Volgens hetzelfde artikel komt deze laatste tot bevindingen die, op zijn zachtst gezegd, afwijken van de bevindingen van het INBO.

Het spreekt voor zich dat de correctheid van de kaarten cruciaal is voor de beoordeling van mogelijke ontwikkelingen op de verschillende betrokken locaties. Eerder, op 20 mei, werden in een reportage op TV Limburg ook al gelijkaardige opmerkingen gemaakt door mensen van het ANB aangaande de kwaliteit van sommige door het INBO gevalideerde kaarten. Ik citeer wat daar werd gezegd: "Er zouden geen waardevolle natuurelementen zijn die als Europees Habitatrichtlijngebied kunnen worden bestempeld."

Minister, hoe gaat u om met deze kritiek van professor De Vocht op de door het INBO vastgestelde kaarten? Beamt u dat de kaarten niet op objectieve wijze werden vastgesteld en/of welke stappen gaat u ondernemen om voortaan de onafhankelijkheid van het onderzoek voor alle dossiers te garanderen? Waarom liet het ANB een extra onderzoek voeren ondanks de eerder gedane vaststellingen door het INBO? Is dat een normale procedure? Werd deze procedure in het verleden al eerder gevolgd? Zo ja, in welke dossiers? Welk gevolgen werden hieraan desgevallend gegeven? Klopt het dat er in bepaalde gebieden geen waardevolle natuurelementen zijn die als Europees Habitatrichtlijngebied kunnen worden bestempeld, zoals gesteld door de mensen van het ANB? Welke impact kunnen soortgelijke betwistingen hebben op het verdere verloop van lopende dossiers of planningsprocessen, bijvoorbeeld op het vlak van het te volgen tijdschema?

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): In dit hele dossier zijn er drie terreinbezoeken uitgevoerd: door Arcadis in mei 2014, door het INBO in augustus 2014 en door de UHasselt in februari 2015. Arcadis, het studiebureau achter het plan-MER, is van oordeel dat er potenties zijn voor de ontwikkeling van oude eiken-berkenbossen. De aaneengesloten potentiële oppervlakte is echter te beperkt en geïsoleerd – kleiner dan 50 hectare – om tot een goede instandhouding te komen voor dit habitatype. Volgens het INBO heeft zich plaatselijk langs het fietspad een droge heidevegetatie ontwikkeld en zou in 1 van de 35 onderzochte deelgebieden oud

eiken-berkenbos aanwezig zijn. De discussie gaat dus veeleer over het eiken-berkenbos van 1 van de 35 onderzochte deelgebieden, dan wel over de hele uitbreidingszone. De UHasselt is echter van oordeel dat het uitbreidingsgebied geen beschermde Europese habitats bevat zoals oude eiken-berkenbossen en droge heide. Het bos heeft wel de potentie om als eiken-berkenbos te ontwikkelen.

Natuurpunt trekt het terreinbezoek van de UHasselt in twijfel, volgens hen bevat het gebied wel een oud eiken-berkenbos dat habitatwaardig is, conform de voorgeschreven regels van Europa. Het bos heeft volgens hen heel veel potentieel.

De drie terreinbezoekers zijn het eens over hetzelfde feit: abiotisch gezien zijn de potenties voor de ontwikkeling van een eiken-berkenbos aanwezig in de uitbreidingszone. Dat er potenties zijn voor de ontwikkeling van habitattypen betekent echter niet dat deze habitattypen aanwezig zijn. Bovendien is de vraag of dit Europees beschermd habitat kan worden ontwikkeld op deze beperkte plek die ingesloten is door harde barrières zoals een autosnelweg en een industrieterrein.

Minister, het beleid is nog nooit zo goed wetenschappelijk onderbouwd geweest dan vandaag. Een bijkomend onderzoek werd dan ook uitgevoerd om een grondig advies te verlenen over de passende beoordeling van dit dossier. Dit zorgt voor weloverwogen beslissingen maar ook voor een zeker kostenplaatje. In elke wetenschappelijke discussie zijn er argumenten pro en contra. De vraag is of 1 van de 35 onderzochte deelgebieden kan worden beschouwd als een Europees beschermd habitatgebied of als een gebied dat habitattypische soorten bevat.

Volgens het INBO en Natuurpunt is dit een Europees beschermd habitatgebied, terwijl dit volgens Arcadis en de UHasselt gaat over een gebied met habitattypische soorten dat niet als Europees beschermd habitatgebied kan worden gezien. Het is geen publiek geheim dat het INBO-verslag mede werd opgemaakt door personen die nauw verbonden zijn aan Natuurpunt. De integriteit en onafhankelijkheid van het INBO wordt openlijk in vraag gesteld. Bovendien heeft Natuurpunt enkele dagen geleden beslist om naar de Raad van State te trekken.

Minister, wat is de reactie van het INBO op het feit dat de UHasselt oordeelt dat er fouten in de kaart zitten? Zal er alsnog worden overwogen om die kaart te herbejken? Werden in het verleden eveneens dergelijke fouten in de biologische waarderings- en habitatkaart vastgesteld? Werden de kaarten bijgevolg aangepast?

Naast de integriteit wordt de onafhankelijkheid van het INBO in vraag gesteld. Dat vind ik belangrijk. In welke mate werd Natuurpunt, een partij die vandaag naar de Raad van State trekt, betrokken bij de actualisatie van de biologische waarderings- en habitatkaart? Hoe gaat het ANB om met dergelijke feiten? Ook zij zijn immers betrokken bij de opmaak van de biologische waarderings- en habitatkaarten.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, collega's, ik schets even hoe een dergelijke procedure verloopt. Een door de Vlaamse overheid erkende MER-deskundige die deskundig is met betrekking tot fauna en flora, maakt een beoordeling op in het kader van de milieueffectrapportage. Dan wordt die beoordeling al dan niet goedgekeurd door de dienst MER, een dienst van de Vlaamse overheid. Als er een andere overheidsdienst is, in dit geval het INBO, die tot een andere beoordeling komt, is het niet eigenaardig en zelfs gebruikelijk dat een derde expert wordt verzocht ook een beoordeling op te stellen, om op die manier tot een onderbouwd eindoordeel te komen. De Vlaamse Regering heeft kennisgenomen van het eindoordeel en heeft dan ook een beslissing genomen.

Er werd me gevraagd of ik aan de onafhankelijkheid van het onderzoek twijfel. Ik heb geen enkele reden om aan de degelijkheid of de beroepsernst van MER-deskundigen,

de dienst MER of het INBO te twijfelen. Als beoordelingen onderling verschillen of elkaar tegenspreken, dan is het echter logisch dat er bijkomend onderzoek wordt verricht. Ik zal ook niet tussenbeide komen in discussies tussen wetenschappers. Het INBO is het eens met de bevinding van Arcadis, de erkende deskundige, in het MER wat de ontwikkelingsgraad van habitatype 9190 betreft, dus de oude zuurminnende eikenbossen op zandvlakten met zomereik, en inzonderheid ook met het besluit dat de aaneengesloten potentiële oppervlakte te beperkt en te geïsoleerd is, namelijk kleiner dan 50 hectare, om voor dit habitatype tot een goede staat van instandhouding te komen. Wel is het voor het INBO doorslaggevend dat de betreffende boslocatie volgens de definitie van een oudboslocatie in het veldprotocol sinds 1850 onafgebroken bos is geweest.

Er werd me vervolgens gevraagd in welke mate Natuurpunt werd betrokken bij de actualisatie. Het INBO publiceert elke twee jaar een nieuwe versie van de geïntegreerde biologische waarderingskaart, en ook van de Natura 2000 Habitatkaart, en dat via website <http://www.geopunt.be> van het Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen (AGIV). Midden 2016 zou een volgende update ter beschikking komen, maar op vraag van derden verstrekt het INBO ook tussentijdse uittreksels. In het voorliggende geval is dat gebeurd in maart 2015, in het kader van de opmaak van een beheerplan voor een terrein van het ANB. Het gaat over het gebied De Teut-Tenhaagdoornheide. Dat omvat dus ook een deel van de zone Essers. Zowel Ruimte Vlaanderen als Natuurpunt heeft ter zake gegevens opgevraagd. Dat verklaart de vermelding op de studie van Ruimte Vlaanderen en Natuurpunt als geadresseerden.

De opmaak van de biologische waarderings- en habitatkaarten behoort tot de bevoegdheid van het INBO. Die kaarten zijn natuurlijk geen foutloze documenten. In 2011 is een analyse gemaakt van de bruikbaarheid van de toenmalige biologische waarderingskaarten om de hedendaagse toestand te kennen. De reden waarom de beide verschillen, is bijvoorbeeld het feit dat gegevens gedateerd zijn. Ondertussen kan iets grondig zijn gewijzigd. Ook zijn kaarten soms onder tijdsdruk tot stand gekomen. Een andere reden is dat habitatkaarten pas vanaf 2004 op het terrein zijn gedetermineerd. Alles van voor 2004 is dus eigenlijk via een vertaalslag afgeleid. Zo zijn niet-eenduidige vertalingen in de habitatkaart opgenomen als kennislacunes. Daarom legt het INBO sinds 2014 de prioriteit bij het herkarteren van die Habitatrichtlijngebieden, waaronder ook het gebied De Teut-Tenhaagdoornheide, waarin ook de zone Essers gelegen is. Omdat het gebruik van habitatbeschrijvingen of habitatsleutels uitgaand van die biologische waarderingskaart een grote terreinervaring en langdurige training vereist, is het INBO in 2012 ook gestart met de opmaak van eenduidige determinatiesleutels of veldprotocollen. Die worden ook op basis van terreinervaring bijgesteld. Het INBO geeft aan dat er in zowat alle deelgebieden van alle speciale beschermingszones oppervlaktes te vinden zijn die niet habitatwaardig zijn, en nog veel meer oppervlaktes die weliswaar wel habitatwaardig zijn, maar zich op dat ogenblik niet in een gunstige staat van instandhouding bevinden. Precies daaraan wordt gewerkt via een gericht beheer, met het oog op het verbeteren van de habitatkwaliteit.

Dan is er de vraag welke impact soortgelijke betwistingen kunnen hebben op het verdere verloop van de dossiers. De voorziene uitbreiding van het bedrijf zit op dit ogenblik in de fase van de aanvraag en het verkrijgen van de stedenbouwkundige vergunning. Aan de aanvraag is een begeleidende nota toegevoegd, waarin de belangrijke onderdelen concreet worden beschreven. De basis voor de beoordeling wordt bepaald door de voorwaarden opgenomen in de stedenbouwkundige vergunning. De voorschriften zitten natuurlijk ook vervat in het goedgekeurde gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan. Aangezien bij de beoordeling tot op heden rekening werd gehouden met alle informatie, wordt op dit punt geen impact verwacht op de lopende aanvragen.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. U verwacht dat dit geen impact zal hebben, terwijl ik her en der toch verneem, zeker via diverse media, dat men denkt dat die nieuwe biologische waarderingskaarten en habitatkaarten, die dan toch dateren van 2015, toch repercussies zouden kunnen hebben op de passende beoordeling die is gemaakt in het kader van het MER.

Het blijft een beetje vreemd aanvoelen. Enerzijds zegt het Agentschap voor Natuur en Bos dat het geen invloed heeft, dat het geen waardevol bos is. Anderzijds spreekt het INBO, toch ook een Vlaamse overheidsdienst die wetenschappelijk onderzoek aanlevert, tegen wat het Agentschap voor Natuur en Bos zegt.

Minister, bent u er 100 procent zeker van dat de biologische waarderingskaarten en habitatkaarten die in 2015 zijn aangepast, geen repercussies hebben op het verdere planproces en op de definitieve vergunningen?

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Er wordt terecht nog een bijkomende mening gevraagd. Ik neem akte van het feit dat Natuurpunt niet betrokken is bij de studie die het INBO heeft gemaakt, maar dat ze enkel een geadresseerde is. Het antwoord is mij misschien ontgaan, maar wordt er overwogen om die kaart te herbekijken, op basis van de bevindingen van Universiteit Hasselt?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): De vragen zijn pertinent en interessant. Er is iets dat ik heel vreemd vind. In februari heb ik eenzelfde vraag gesteld, waarbij ik de afwijking maakte tussen de studie van het INBO en de andere studie van de Universiteit Hasselt die toen pas was opgeleverd. U hebt die vraag toen afgewezen, voorzitter. U werkt met twee maten en gewichten. Ik begrijp het niet goed. Toen de vraag actueel was, hebt u die afgewezen. Omdat er toevallig iets over in de krant stond, hebben twee collega's vragen om uitleg ingediend die wel worden aanvaard. Ik vind dat geen manier van werken. Ik zal het nogmaals aan de orde stellen tijdens de regeling der werkzaamheden.

Blijkbaar is het alle hens aan dek om dit krakkemikkige dossier wat recht te trekken. Ik heb heel wat vragen bij dit dossier en blijf die ook hebben. De antwoorden van de minister zullen mij niet overtuigen. Niet zozeer de geloofwaardigheid van het INBO is hier aan de orde, maar wel de geloofwaardigheid van de minister en het hele dossier. Een foto uit de MER-studie (milieueffectrapport) van Arcadis spreekt boekdelen: berken, eiken met weelderige ondergroei enzovoort geven heel duidelijk aan wat er aan de hand is.

U zegt dat we soms onder tijdsdruk nieuwe studies moeten vragen. Dat is hier ten voeten uit het geval. Op 1 februari heeft het advocatenbureau Stibbe zijn rapport afgeleverd. Op 2 februari stuurt het bureau professor De Vocht op pad. Op 3 februari komt hij met zijn rapport. Ik vind dat een heel vreemde manier van werken. Er hangt een geurtje aan die timing. Op 1, 2 en 3 februari, drie dagen na elkaar, gebeuren er drie verschillende zaken, waarvoor er normaal gezien een veel langere voorbereiding en beslissingstijd nodig is.

U stelt de INBO-kaarten in vraag, of die tendens wordt hier althans geschetst. De geloofwaardigheid van het eigen proces en het beleid wordt daardoor in vraag gesteld. Zijn de andere bossen dan wel echt habitatwaardig bos, volgens de kartering van het INBO? Klopt de aanmelding van Vlaanderen naar Europa dan nog wel? En, niet het minst, wat met de zoekzones? Die zijn namelijk ook gebaseerd op de kartering van het INBO.

Er zijn meer dan drie studies gebeurd. Begin juni is er namelijk een vierde studie gebeurd door de KU Leuven, om te bekijken wat er echt aan de hand is in dat gebied. Die studie bevestigt opnieuw de grote lijnen, de conclusies van het INBO. Ik vind dat een heel vreemde manier van werken. Ik denk dat hier andere belangen meespelen om studies te laten uitkomen waar we willen dat ze uitkomen.

Als bepaalde gebieden binnen het bos een mindere kwaliteit hebben dan verwacht, heeft dat ook te maken met het feit dat Essers heeft nagelaten de vergunningsvoorwaarden na te komen van de vorige uitbreiding, namelijk het opwaarderen van het gebied. Ook daarrond heeft het bureau Stibbe belangrijke bezwaren gemaakt. Zij zeggen dat we wel eens zouden moeten bekijken wat het gebied zou zijn geweest indien Essers zijn werk had gedaan. Voor verdere procedures is dat een heel kwetsbare zaak. Ik ben benieuwd hoe u daar verder mee omgaat.

Waarom zouden we belastinggeld uitgeven om het gedegen werk van de eigen administratie in vraag te stellen? Dat vind ik een heel pertinente vraag. Er is aan dit dossier al gigantisch veel studiewerk besteed. En toch vrees ik dat we nergens zullen uitkomen.

Ten slotte vind ik het vreemd dat er in de vraagstelling van de heer Ceyssens een intentieproces van Natuurpunt of het INBO wordt gemaakt. U antwoordt daarop dat u geen aanwijzingen hebt dat er iets aan de hand is. De heer Ceyssens zegt dan gewoon: 'Oké, ik neem daarvan akte.' Komaan, eerst worden er mensen beschuldigd, en dan zegt u dat er niets aan de hand is. Ik vind dat een heel vreemde manier om mensen of organisaties verdacht te maken. Ik zou er graag een sterker antwoord op willen hebben dan: 'Dan was het een vergissing.' Mensen worden zwartgemaakt, en men komt daar zonder verontschuldiging mee weg. Dat vind ik geen manier van werken.

De voorzitter: Mijnheer Danen, ik zal uw vraag opzoeken. Ik wil daar zeker op terugkomen bij de regeling der werkzaamheden. Er is bij deze vragen om uitleg aan de collega's gevraagd om ze voldoende neutraal te stellen. Er is de vraagstellers gevraagd om vooral de focus te leggen op de neutraliteit van het kaartmateriaal, waarop inderdaad ook andere beslissingen gebaseerd zijn, zodat de beleidsvraag voldoende breed zou zijn. De huidige twee vragen om uitleg zijn in die zin aangepast. Ik wil zeker opzoeken wat bij uw vraag om uitleg voornamelijk de overweging was.

De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): De heer Ceyssens heeft het over de linken tussen Natuurpunt en het INBO. We kennen allemaal wel belangenorganisaties die op een of andere manier betrokken zijn bij beleidsvoorbereidingen. Misschien moeten we daar niet te hard van stapel lopen.

Minister, wie zijn wij om te twijfelen aan de bevindingen van een instituut als het INBO? We hebben natuurlijk allemaal wel graag dat we daarvan zeker kunnen zijn.

Ik neem aan dat zij hun methodologie door en door kennen en dat zij de criteria die ze gebruiken, door en door beheersen en dus de habitatwaardigheid daarvan perfect kunnen beoordelen, maar misschien is het voor buitenstaander niet altijd voldoende duidelijk welke methodes en criteria zij hanteren. Het zou misschien niet slecht zijn om in dergelijke delicate dossiers ten aanzien van externen duidelijk te maken hoe men dat doet, waarop men zich baseert enzovoort. Ik heb de indruk dat het voor mensen van buiten het INBO niet altijd gemakkelijk is om de manier waarop die beoordeling tot stand is gekomen, te volgen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Vandaele, waar het INBO zich op baseert en hoe zij te werk gaan, is opgelijst. Ik denk dat het ook op de website staat. Ik zal die lijst aan de commissie laten bezorgen. Er is een versie van 2015 en een versie van 2008.

Mevrouw Peeters, in de procedure zoals die is verlopen, zijn alle elementen in overweging genomen. De Vlaamse Regering heeft op basis van alle stukken en overwegingen in het dossier een beslissing genomen. Zij neemt beslissingen waarvan zij aanneemt dat zij goed onderbouwd zijn. Dat geldt ook in dit dossier.

Alles is correct en transparant verlopen. Er is geen vuiltje aan de lucht. Mijnheer Danen, u probeert daar altijd een zweem van verdachtmaking rond op te hangen, maar dat is absoluut niet nodig in dit dossier. Er is niets te verbergen. Er wordt ook aan geen enkele kartering getwijfeld. Maar wanneer twee wetenschappers twee verschillende adviezen geven, dan lijkt het me logisch dat het beleid een derde opinie vraagt. Hier doen of er van alles in vraag wordt gesteld en verdachtmakingen uiten, vind ik er echt wel over. Dit is een beslissing die door de Vlaamse Regering is genomen op basis van alle stukken in het dossier. Alles is heel correct en transparant verlopen. Alle stukken die worden opgevraagd, worden in alle openheid bezorgd. We hebben dus niets te verbergen.

Ik heb daarnet overlopen hoe een dergelijke procedure verloopt: er is het erkende MER, de bijstelling van de INBO-kartering en het vragen van een derde opinie. Op basis van de stukken in het dossier is dan de beslissing van Essers genomen. Het gaat over de beslissing van het ruimtelijk uitvoeringsplan dat nu definitief is. Nu zitten we in de fase van de aanvraag van de bouwvergunning. Dat wordt op een ander niveau doorlopen, op basis van het ruimtelijk uitvoeringsplan, waarbij alle elementen worden opgelijst.

Ik zal de beoordeling van het INBO overmaken in de hoop op die manier duidelijkheid te schetsen.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, u zegt dat alles correct is verlopen en dat er diverse wetenschappelijke onderzoeken zijn geweest die elkaar weliswaar wat tegenspreken. We moeten wel waken over de integriteit van het INBO. Enerzijds zegt ANB dat er niets aan de hand is omdat de kaarten nog voldoende actueel zijn en de beoordeling correct is uitgevoerd, anderzijds is er de beoordeling van het INBO.

Ik hoop dat alles in de plooi valt en dat er niet opnieuw een kink in de kabel komt. Het is immers noodzakelijk dat er bijkomende jobs worden gecreëerd. Ik hoop dan ook dat u gelijk hebt.

Lode Ceysens (CD&V): Ik ben verbaasd over het feit dat men er een probleem mee heeft dat hierover vragen worden gesteld in het parlement. Mijnheer Vandaele, dat er nog belangenorganisaties zijn in Vlaanderen is een heel goede zaak. Die moeten hun rol ten volle kunnen spelen en moeten vrijuit een standpunt kunnen innemen. Ik kan nog altijd een gesprek voeren met iemand die tegen het dossier Essers is, iedereen heeft immers recht op zijn mening. Maar hier gaat het over iets totaal anders. Een onderzoeker schrijft letterlijk dat er een probleem is van onafhankelijkheid van onderzoekers. Die onderzoeker voegt daar nog aan toe dat het niet is omdat men lid is van Natuurpunt en tegen de uitbreiding van Essers, dat men niet correct moet blijven. Als ik dat lees, dan vind ik dat het mijn plicht is om een vraag te stellen over ons onderzoeksinstituut dat volledig met gemeenschaps-geld wordt gefinancierd en voor ons de basis moet zijn om adviezen te krijgen en beslissingen te nemen. Hier zitten we zelfs met tegenstrijdige adviezen en is een derde advies gevraagd. Als hier openlijk wordt gezegd dat er een probleem is met de onafhankelijkheid, dan is het mijn plicht om die vraag hier te stellen.

Mijn vraag was: in welke mate werd Natuurpunt betrokken bij de actualisatie van de biologische waarderings- en habitatkaarten? Daar heb ik een heel duidelijk antwoord op gekregen van de minister. Ze heeft gezegd dat Natuurpunt afzender was van deze biologische waarderings- en habitatkaarten. Dat is een antwoord op een vraag die ik heb gesteld.

Mijnheer Danen, eerlijk gezegd heb ik er geen enkele moeite mee dat u een ander standpunt inneemt dan ik. Ik heb er ook geen enkele moeite mee dat u probeert te insinueren dat men een krakkemikkig dossier probeert recht te trekken. Daarover gaat mijn vraag niet. Mijn vraag gaat over de onafhankelijkheid van een onderzoeksinstituut dat openlijk in vraag wordt gesteld. Als volksvertegenwoordiger heb ik het volste recht om daarover een vraag te stellen aan de minister. Punt aan de lijn.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, persoonlijk feit. De collega heeft mij genoemd. Eén zin. De onafhankelijkheid van de onderzoekers is uiteraard belangrijk. Dat is een heel delicate aangelegenheid. Er zijn ook onderzoekers die lid zijn van een politieke partij. Waar trekken we de grens?

De voorzitter: Neen, mijnheer Vandaele. Het is het recht van een vraagsteller om een vraag te stellen. U hebt het recht om tussen te komen en te reageren. Het recht van de vraagsteller is ook om een slotbemerking te maken, zoals u weet.

De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bruno Tobback aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de tewerkstellingsproblemen in kringloopwinkels ten gevolge van het Maatwerkdecreet – 2394 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Voorzitter, minister, collega's, ik weet niet of ik er voor de goede orde bij moet vertellen dat ik ook lid ben van Natuurpunt. *(Opmerkingen van de voorzitter)*

Minister, dit gaat over een onderwerp waar zowel leden als niet-leden van Natuurpunt geen problemen mee hebben dat we het belangrijk noemen en ter harte nemen. De kringwinkels en de kringloopcentra spelen een belangrijke rol in het afvalbeleid in Vlaanderen. Ook uw administratie en de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) onderstrepen dat en verwachten er veel van. Het succesverhaal was tamelijk groot in de afgelopen twintig jaar door de toename van inzameling en hergebruik. Maar men blijft de lat terecht hoger leggen. Op dit moment zitten we aan ongeveer 6 kilogram hergebruik per inwoner. De OVAM wil tegen 2022 stijgen tot 7 kilogram.

We willen dit allemaal onderschrijven en onderstrepen, en dit succesverhaal mee in de verf zetten. Naar aanleiding van de communicatie van het jaarverslag van de koepel van de kringwinkels van enkele weken geleden, ben ik toch een beetje ongerust geworden door wat ze zeggen. Ze onderschrijven uiteraard mee die doelstellingen en onderstrepen dat de stijging in de voorbije jaren sterk was en dat ze dat graag zo houden.

Aan de andere kant begint er wel een fundamenteel personeels- en ondersteuningsprobleem te rijzen. In veel gevallen zijn ze in grote mate afhankelijk van sociale tewerkstelling op allerlei manieren. We kennen allemaal de 'chicanerieën' rond het Maatwerkdecreet van de afgelopen jaren, rond de schorsing van het

ministerieel besluit dat in de plaats moest komen. Als we willen dat de kringwinkels die doelstellingen halen, zullen ze worden geconfronteerd met de nood aan bijkomende inzamelpunten, de nood aan het bestrijken van een groter gebied, de nood aan een toename van het aantal verkooppunten, en zullen ze worden geconfronteerd met een steeds grotere complexiteit omdat het gaat over andere producten, moeilijker te scheiden producten enzovoort. De evolutie van het personeelsbestand om dat te doen, volgt niet.

Ik heb grafieken van de sector sinds 1995. Dit is de stijging van de omzet en het aantal klanten, en dit is de stijging van het aantal personeelsleden. Dat is ongeveer de helft. Bovendien gaat het door de eigenheid van het maatwerk of van de sociale tewerkstelling vaak om mensen die beperkt inzetbaar zijn en een tamelijk groot verloop hebben.

Minister, in hoeverre is dit nog combineerbaar? Ik heb het nagevraagd in de kringwinkel in mijn eigen regio. Op dit ogenblik zit men aan ongeveer 1,8 miljoen kilogram hergebruik. Dat zijn cijfers van 2015. Op basis van de ambities van de OVAM zou men naar ongeveer 2,2 miljoen kilogram moeten gaan tegen 2022. Men weet echt niet hoe men dat met de huidige personeelsbezetting kan doen. Men stelt vast dat op basis van het Maatwerkdecreet de personeelsbezetting en de profielen van de medewerkers alleen maar precairder worden. Er begint met andere woorden een kloof te gapen tussen de doelstellingen van het milieubeleid en de mogelijkheden die men op het terrein heeft om dat met de juiste mensen om te zetten in de praktijk. Dat zou ons toch allemaal na aan het hart moeten liggen.

Minister, wat is uw mening hierover? Bent u bereid om daar vanuit het milieubeleid desnoods meer middelen in te stoppen om dat te ondersteunen? Bij gebrek daaraan, hebt u met de minister bevoegd voor sociale tewerkstelling, in casu minister Homans, minstens al overleg gehad over hoe zij dit bij gebrek aan middelen van uw kant, kan en wil oplossen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Tobback, mijn antwoord zal heel kort zijn. U hebt trouwens een schriftelijke vraag gesteld op 13 juni waarop u een antwoord kreeg over de doelstelling van de kringloopcentra en dat die goed werken. Als u mij vragen stelt over het Maatwerkdecreet, dan moet ik u doorverwijzen naar de bevoegde minister, en dat is minister Homans. Ik stel voor dat u die vragen aan haar formuleert.

In het kader van de kringloopwinkels is er uiteraard overleg. Wij willen natuurlijk naar die 7 kilogram gaan. Uw vragen en opmerkingen gaan specifiek over het Maatwerkdecreet, en daarvoor wil ik u graag doorverwijzen naar de bevoegde minister.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Ja, minister, het probleem is wel uw probleem. Want u bent degene die de ambitie en doelstellingen oplegt als het gaat over hergebruik en recyclage. U bent degene die zal worden aangesproken, en terecht, wanneer die cijfers om allerlei redenen niet kunnen worden gehaald. Het gaat me aan het hart dat u uw handen hier helemaal aftrekt van een redelijk essentieel probleem, van een redelijk essentiële actor die midden in uw bevoegdheidsdomein actief is. Het is alsof de minister van Mobiliteit zijn handen zou aftrekken van de sector van de vrachtwagens. Dit gaat wel over uw bevoegdheidsdomein.

Minister, het stelt me ongelooflijk teleur dat u zelfs niet bereid bent om te onderstrepen of u zich ja dan neen bewust bent van het probleem. Uit uw antwoord kan ik alleen maar afleiden dat u het zich niet aantrekt of we die doelstellingen nu wel of niet halen, of dat wel of niet een probleem zou zijn. Ik heb concreet

gevraagd of u zich bewust bent van het probleem. Zelfs daar heb ik geen antwoord op gekregen. Ik kan uit die manier van antwoorden alleen maar concluderen dat het u niet interesseert of er een probleem is of niet. Anders had u daar minstens een antwoord op kunnen geven.

Minister, ik noteer dat u niet weet dat dit blijkbaar een probleem is in de kringloopcentra. Ik noteer ook dat u eigenlijk doelstellingen door de OVAM laat opleggen zonder zich aan te trekken of daar instrumenten voor zijn om die ook uit te voeren. Ik noteer eveneens dat wanneer het gaat over gezamenlijke verantwoordelijkheid in de regering, die niet schijnt te bestaan.

Voorzitter, ik noteer ook dat als u vragen afwijst over bevoegdheden inzake ruimtelijke ordening omdat de minister van Energie er al op zou hebben geantwoord – dit gaat over een andere vraag om uitleg die ik heb ingediend –, dat toch ook een heel eigenaardige praktijk is. Ik had aan minister Schauvliege een vraag gesteld over de compatibiliteit tussen de VLAREM-wetgeving en de fast track inzake wind, waar blijkbaar een groot probleem bestaat. Uw antwoord was om die vraag te verwerpen omdat de minister van Energie erop had geantwoord. Als de minister van Energie bevoegd is voor ruimtelijke ordening, dan zou de minister van Natuur en Milieu ook bevoegd mogen zijn voor het maatwerkbeleid. Het is het een of het ander natuurlijk.

Hier wordt eigenlijk met het parlement een loopje genomen in een domein waar nochtans geen controverse over bestaat en waarin we allemaal vooruit willen. Ik begrijp echt niet goed waarom u zich daar op die manier van af wilt maken.

De voorzitter: Mijnheer Tobback, ik verwijs even naar de regeling en het feit dat uw andere vraag om uitleg is afgewezen. Dezelfde week dat u de vraag om uitleg hebt ingediend, is die ruimschoots besproken in de commissie met minister Bart Tommelein. Op dat moment was u, geloof ik, niet aanwezig, maar u had dan wel de mogelijkheid om uw vragen in dat debat aan bod te laten komen. Dat is de reden waarom die vraag om uitleg is afgewezen.

Mijnheer Tobback, er is serieus overwogen om ook deze vraag om uitleg wel of niet toe te staan. Uw vragen gaan hier over het inzetten van instrumenten in het decreet Maatwerk, en dat zijn geen vragen voor deze commissie. Ik had ze eigenlijk moeten doorverwijzen naar de bevoegde minister. Maar omdat u ook wilt kijken naar de doelstellingen die worden bereikt – alleen voor dat luik –, heb ik in overweging genomen om de vraag om uitleg hier toe te laten. Maar uw vragen naar instrumenten en uw vragen over maatwerk zijn effectief voor de andere minister. Daarom heeft deze vraag om uitleg na een serieuze overweging het nog net gehaald om in deze commissie gesteld te kunnen worden.

Bruno Tobback (sp.a): Voorzitter, ik ben zeer blij met die overweging en met uw brede interpretatie, maar ik noteer toch dat ik op mijn concrete vragen ... ik heb zelfs heel weinig concrete vragen over het Maatwerkdecreet gesteld. Ik heb vragen gesteld over de compatibiliteit tussen de personeelsbezetting in de kringloopcentra en de doelstellingen van de OVAM. Ik heb daar van de minister van Milieu – dit is haar bevoegdheid – geen enkel antwoord op gekregen. Dat is een alarmkreet vanuit de kringloopcentra. Minister Homans is daar niet voor bevoegd.

Ik zou het echt niet ernstig vinden, het is geen parlementair werk, om door de twee ministers van het kastje naar de muur te worden gestuurd, en dat in een sector waar we allemaal, als inwoner of als werknemer, bij betrokken zijn. En dan stellen we vast dat niemand bereid is om zich het probleem zelfs maar aan te trekken. Iemand moet die verantwoordelijkheid nemen.

Dat geldt trouwens ook voor het andere punt. De minister van Energie heeft in deze commissie verwezen naar de minister van Ruimtelijke Ordening. Het lijkt

me dus nogal logisch dat ik daarover een vraag om uitleg zou stellen aan de minister van Ruimtelijke Ordening, die bij die zitting niet aanwezig was, want het was alleen minister Tommelein die zei dat hij niet kon antwoorden op vragen over ruimtelijke ordening en dat hij zich zou beraden bij zijn collega. Het is dan nogal logisch dat het parlement ook aan de minister van Ruimtelijke Ordening en van Milieu vragen stelt over ruimtelijke ordening en milieu. Regeringsleden die het parlement van het kastje naar de muur sturen, zodat er nooit moet worden geantwoord, dat is toch niet de bedoeling van commissiewerk.

De voorzitter: Neen, collega, daar ben ik het volledig mee eens. Maar als ik uw vraag om uitleg lees zoals ze is ingediend, dan is uw vraag of de minister op de hoogte is, maar u stelt ook heel duidelijk de vraag: wilt u met de bevoegde collega overleg plegen? Met andere woorden, u erkent dat de bevoegdheid eigenlijk bij een andere collega ligt. Dat is uw vraag. U kunt dus niet ontkennen dat de bevoegdheid ook elders ligt.

Bruno Tobback (sp.a): Maar ik heb zelfs op die beide vragen geen antwoord gekregen. Ik heb niet gehoord van de minister dat ze het probleem serieus neemt, en ik heb niet gehoord dat ze zou overleggen.

De voorzitter: U hebt uw reactie gegeven. Laat ons alstublieft het debat even voortzetten. Dan kunt u misschien ...

Bruno Tobback (sp.a): De minister heeft mij doorgestuurd naar de minister van Sociale Tewerkstelling. Ze heeft zelfs niet het engagement genomen om dat zelf te doen. Dat is geen antwoord.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Ik vind het een vreemde discussie die u, mijnheer Tobback, aanbrengt. De problemen die men vandaag ondervindt door de uitvoering van het Maatwerkdecreet – in de vorige legislatuur zat ik in de commissie Werk en heb ik sociale economie nauw opgevolgd – zijn te wijten aan het Maatwerkdecreet, dat in de vorige legislatuur is goedgekeurd op voorstel van toenmalig minister Van den Bossche.

Mijnheer Tobback, u weet dat de uitvoeringsbesluiten door de Raad van State zijn geschorst. Dat geeft vandaag wel wat problemen her en der in de sociale economie. We hebben daar vorige week met de Maaslandse gemeenten over vergaderd, maar of dat nu specifiek en alleen repercussies zou hebben voor de kringloopwinkels? Die vraag hoort eigenlijk niet thuis in deze commissie.

De voorzitter: Mevrouw Vermeulen heeft het woord.

Sabine Vermeulen (N-VA): Mijnheer Tobback, het is toch niet zo dat, als de minister van Leefmilieu beslist dat er meer moet worden gesorteerd, waar ik een groot voorstander van ben, het budget dan ook sowieso van Sociale Economie zou moeten komen. We weten dat de kringloopwinkels sowieso hoge eisen stellen aan de profielen die ze vragen. Ze vragen sterke profielen, die, als we de doorstroom bekijken, zelfs ook in het normaal economisch circuit (NEC) zouden terecht kunnen. Daar is ook een hoge subsidie aan gekoppeld. Dan houdt men die het liefst ook nog zo lang mogelijk in de sociale economie tewerkgesteld. Men gaat dan voorbij aan de essentie van het Maatwerkdecreet, aan de essentie van doorstromen, aan het rugzakprincipe, waarbij de zwaarste rugzak moet worden bezorgd aan de persoon met de grootste afstand tot de arbeidsmarkt. De kringloopwinkels kunnen sowieso ook andere doelgroepen aanwerven. Die moeten niet per se uit de sociale economie komen.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Ik bedank de collega's voor hun opmerkingen. Ik wil daar zelfs voor een stuk mee akkoord gaan en ik had graag die discussie gehad, maar het gaat me niet over het Maatwerkdecreet. De discussie over het Maatwerkdecreet zullen we wel in de bevoegde commissie voeren. De discussie gaat over het feit dat die kringloopwinkels inderdaad voor een stuk gebruikmaken van het Maatwerkdecreet. Collega, voor mij hoeft dat ook niet exclusief te zijn. De discussie gaat over de vraag of ze met de huidige middelen en mogelijkheden de doelstellingen halen, en de doelstellingen qua recyclage- en afvalbeleid moeten wel degelijk in deze commissie worden besproken. Wanneer er een probleem is, of dat nu komt door het Maatwerkdecreet of door het klimaat of door de files op de wegen, waardoor we moeilijkheden hebben om de doelstellingen te halen inzake hergebruik en recyclage, en wanneer men daar vanuit de sector zelf op wijst, dan lijkt het me nogal logisch dat we dat hier bespreken.

Ik stel vast dat niemand blijkbaar erg wil ingaan op die noodkreet die er wel degelijk is. Dit is een succesverhaal. Dat blijkt iedere keer opnieuw uit het jaarverslag, en dat is ook dit jaar uit het jaarverslag gebleken. Er is echter een probleem, en de vraag is of men het onder ogen wil zien of niet. Ik noteer dat men het bij de meerderheid eigenlijk gewoon liever niet onder ogen ziet en liever doelstellingen oplegt zonder zich af te vragen of we ze kunnen halen. Dit gaat over milieudoelstellingen. Dit gaat over afvaldoelstellingen. Dit gaat over hergebruik en recyclage, en niet over het Maatwerkdecreet op zich. Dat is maar een van de aspecten ervan, maar het is wel een aspect dat we in het oog zullen moeten houden, en blijkbaar wordt dat niet in het oog gehouden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de planningsprocessen ruimtelijke ordening – 2397 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Voorzitter, ik denk dat de minister wel bevoegd is als het gaat over de vraag die ik heb ingediend. Mijn vraag komt er naar aanleiding van een aantal schriftelijke vragen die ik in het recente verleden heb gesteld over diverse planningsprocessen en hun doorlooptijden. Zo bleek onder meer dat de gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's) een gemiddelde doorlooptijd van 641 kalenderdagen hebben, gerekend vanaf de plenaire vergadering. We weten allemaal dat daar nog een ruime periode aan voorafgaat. Bij de provinciale RUP's is dat, volgens de nieuwe procedure met goedkeuring door de provincieraad, gemiddeld ongeveer 350 dagen, bij de gemeentelijke RUP's ongeveer 290 dagen. Ook had ik vragen gesteld over de plan-MER-procedures. Daar variëren de doorlooptijden van provincie tot provincie. Het spijt me het te moeten zeggen, maar Limburg is uitschieter ter zake, met 722 dagen. West-Vlaanderen doet het het best, met slechts 331 dagen.

Minister, ik heb nadien nog een opvolgvraag gesteld om te weten waarom er zo'n groot verschil is tussen de diverse provincies met betrekking tot het plan-MER. Het gaat uiteraard wel om een gewestelijke dienst. U hebt toen aangegeven dat dit afhankelijk is van de complexiteit van het dossier en het aantal elementen waarmee men rekening moet houden bij de opmaak van dat plan-MER. Nu was dat antwoord me toch iets te vaag. Op 7 juni nog hadden we in het deze commissie over het decreet Complexe Projecten. Er werd vastgesteld dat ruim een jaar na de inwerkingtreding van dit decreet elf dossiers zich in de verkenningsfase

bevonden en dat in twee dossiers een startbeslissing werd genomen. Nu heeft iedereen in deze commissie er telkens de mond van vol dat we erover moeten waken dat er binnen een redelijke termijn tot een beslissing moet worden gekomen. Ik denk ook dat iedereen volledig achter het principe van de vereenvoudiging en de versnelling van procedures staat.

Minister, naar aanleiding daarvan wil ik u de volgende bijkomende vragen stellen. Is de gemiddelde doorlooptijd van de gewestelijke RUP's in vergelijking met die opgesteld door lokale overheden aanvaardbaar voor u? Er is een grote nood aan een effectieve versnelling van investeringsprojecten. Denkt u dat de huidige lijst inzake complexe projecten representatief is voor de prioritaire strategische investeringsprojecten van Vlaanderen die binnen het tijdsperspectief van deze legislatuur op te starten zijn, zoals vervat in de diverse bestaande beleidsplannen en/of structuurplannen? Hoe staat het met de voortschrijdende evolutie van de AGNAS-processen (afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur)? Kunt u een stand van zaken geven wat dat betreft? Hoe gebeurt de opvolging van de lopende processen? Hoe verklaart u al de verschillende doorlooptijden? Is er sprake van een versnelling of veeleer van een depannage van vastgelopen dossiers die opnieuw moeten worden rechtgetrokken? Zijn er de facto nog onverklaarbare betwistingen op het moment van de vergunning? In welk soort dossiers komt dat desgevallend voor? Zijn er bestemmingscategorieën die vaker aanleiding geven tot betwistingen? Is de betwistingsgraad groter of kleiner in stedelijk gebied?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: De gemiddelde doorlooptijd van de provinciale RUP's is teruggebracht van 681 tot 279 dagen, die van de gemeentelijke RUP's van 517 tot 290 dagen. Er is een verschil tussen de lokale en de gewestelijke RUP's omdat de procedure en de omstandigheden toch wel verschillend zijn. Ik verklaar me nader.

Eerst en vooral betreffen de gewestelijke RUP's een grotere oppervlakte. Ze hebben vaak betrekking op het grondgebied van verscheidene gemeenten. Dat kan zelfs ook provinciegrensoverschrijdend zijn. Het aantal betrokken adviesinstanties is normaal gezien gemiddeld ook groter. Het aantal betrokken bewoners, eigenaars, gebruikers en verenigingen is groter. De gewestelijke RUP's hebben vaak ook betrekking op verschillende bestemmingen en verschillende types van activiteiten, en bevatten dus verschillende deelgebieden. Ze zijn dus complexer dan die lokale plannen. Het is dus normaal dat ze ook meer tijd nodig hebben.

Niet alleen de context is anders. Ook de procedure verloopt op een andere manier. Ik heb dat ook al eens overlopen naar aanleiding van een schriftelijke vraag. De doorlooptijd voor lokale plannen is sinds 2014 aanzienlijk verkort door het wegvallen van de goedkeuringsstap. Bij de lokale plannen wordt geen advies gevraagd aan de Raad van State. Die procedurele verschillen beïnvloeden dus uiteraard ook de doorlooptijd. Daarnaast wordt voor de gewestelijke plannen in de regel ook een plan-MER opgesteld, wat dus ook meer tijd vraagt.

Dat wil echter niet zeggen dat we ons neerleggen bij die doorlooptijd. U weet dat de Vlaamse Regering, soms ook met de steun van dit parlement als dit decreetale beslissingen vraagt, al heel wat heeft gedaan om procedures zo vlot mogelijk te doen verlopen en in te korten. Er waren de conclusies van de commissies-Berx en -Sauwens, die bijvoorbeeld toch hebben geleid tot het decreet Complexe Projecten, maar ook tot de VIP-projecten (Vlaamse en strategische investeringsprojecten). We hebben ook de goedkeuringsprocedure van de GRUP's verkort door het aanpassen van de rol van de Vlaamse Commissie voor Ruimtelijke Ordening (VLA-CORO) en de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening - Onroerend Erfgoed (SARO). Recent is in deze commissie ook gestemd over het ontwerp van decreet

betreffende de integratie van het plan-MER in de ruimtelijke uitvoeringsplannen. We maken dus werk van een snellere beslissing.

Ik vind het toch belangrijk om te illustreren dat we ook al resultaten boeken. Hoe langer iets duurt, hoe minder goed, dus we werken dus ook wel aan het aanpakken daarvan. Het is ook wel zo dat de doorlooptijden van procedures de jongste tijd wat zijn scheefgetrokken door het arrest van de Raad van State. Daardoor hebben we een en ander moeten hernemen. Dat was bijvoorbeeld het geval in 2015 met twee deelgebieden van het Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel (VSGB). Die werden hernomen zonder openbaar onderzoek, dus vanaf de definitieve goedkeuring. Die twee plannen hebben een doorlooptijd van ruim 1600 dagen.

De doorlooptijd omvat dus naast de normale procedure ook de volledige behandelingstermijn van het annulatieberoep van de Raad van State. Dat weegt natuurlijk ook op de totale doorlooptijd.

Ik heb ook een lijstje mee met de doorlooptijd van de diverse GRUP's die er zijn geweest van 2009 tot nu. Ik zal dat aan het secretariaat bezorgen. De gemiddelde doorlooptijd in 2014 en 2015 bedroeg 459 en 381 dagen. Er is dus een dalende trend, maar dat zult u vaststellen aan de hand van het overzicht dat ik straks zal overhandigen.

Er is ook een brede thematische waaier aan projecten die op dit moment de verkenningsfase doorlopen. Ik heb die overlopen in de commissievergadering van 7 juni. De huidige lijst met pilootprojecten is voldoende representatief voor de investeringsprojecten die er zijn op Vlaams niveau. De procedure waarin is voorzien in het decreet Complexe Projecten en de bijhorende procesaanpak zullen op basis van deze pilootprojecten ook kunnen worden getoetst. Als dat nodig is, kunnen we ook altijd bijsturen. De AGNAS-processen hebben een specifieke opvolging en monitoring. Alle informatie staat op www.vlaanderen.be/agnas. De meest recente voortgangsrapportage dateert van 9 juni. Ook dat zal ik overmaken aan het secretariaat.

Het blijkt niet zo eenvoudig om betwistingen te voorzien. Zowel bij planningsprocessen als bij vergunningen wordt er alles aan gedaan om betwistingen te voorkomen. Dat is natuurlijk de essentie van wat wij beslissen en het proces dat wordt doorlopen. Dat lukt natuurlijk niet altijd: sommigen kondigen zelfs in de pers aan dat ze naar de Raad van State of naar de Raad voor Vergunningsbetwistingen zullen stappen. Dat weten we allemaal. Dat kunnen we allemaal horen en zien. Soms blijkt tijdens het openbaar onderzoek dat men zich ook al voorbereidt op een procedure bij de Raad van State of de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Dat blijft natuurlijk een recht voor iedereen. We kunnen alleen maar proberen om beslissingen zo goed en grondig mogelijk te nemen, en natuurlijk is ook het maatschappelijk draagvlak van belang als voorzorgsmaatregel om betwistingen te vermijden. We kunnen die echter natuurlijk niet verhinderen.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoorden. Ik denk dat we allemaal zeer blij en verheugd zijn met de maatregelen die in het verleden al zijn genomen om zowel de provinciale als de door de lokale besturen vastgestelde RUP's al zeer aanzienlijk te verkorten. Het lijkt me sowieso heuglijk nieuws, dat zeker in de verf mag worden gezet. Dat bleek niet in die mate uit het antwoord op mijn schriftelijke vraag, maar ik denk toch dat we zeker trots mogen zijn op de tijdswinst die al is geboekt. Bij de gewestelijke RUP's is dat minder. U geeft inderdaad aan dat daar een aantal redenen voor zijn. Er is onder andere ook het reparatiedecreet, en als ik me niet vergis, staat de integratie van de MER-procedures in de ruimtelijke uitvoeringsprocedures morgen op de agenda. Ik denk dat dat alleszins ook een goede zaak is. Dat kan een bijdrage leveren, maar dat zullen we natuurlijk ook pas later kunnen evalueren. Als er een groot draag-

vlak is voor een planningsproces, dan is het vrij eenvoudig. Dan zal het ook wel zijn verloop kunnen krijgen. Er zijn echter ook een aantal processen. U geeft zelf aan dat men op voorhand zit te roepen en te tieren dat men dit tot in het oneindige zal aanvechten. Nu ja, processen van Echternach zullen altijd wel blijven bestaan. Al gebeurt er dan heel veel vooroverleg, misschien brengt dat toch niet zo heel veel baat.

Ik wil u alleszins ook al bedanken voor de bijkomende cijfers die u nog zult geven met betrekking tot de ruimtelijke uitvoeringsplannen. Voor een aantal GRUP's, die toch al lang duren, is er ook nog altijd de mogelijkheid om een termijnverlenging met zestig dagen te vragen. Ik weet niet of dat ook al in uw overzicht zit, of dat misschien eventueel later nog kan worden bezorgd. Dat kunnen we er ook een overzicht van krijgen in hoeveel GRUP-dossiers er eigenlijk een termijnverlenging mee in acht wordt genomen.

Want we weten allemaal dat, als het niet tijdig verlengd is, er geen ruimtelijk uitvoeringsplan zal komen. Die bijkomende vraag wil ik u dus nog stellen.

Verder blijf ik nog op mijn honger wat betreft mijn vraag naar de doorlooptijden van de plan-MER-procedure. De cijfers van de provincies Limburg en Antwerpen variëren van ruim 600 tot 700 dagen, waar het in de provincie West-Vlaanderen neerkomt op een termijn van ruim een 300-tal dagen. Hebt u daarvoor een verklaring? Uiteindelijk is de plan-MER-dienst één gewestelijke dienst, en toch bestaan er daarin zeer grote verschillen. Ik kan me voorstellen dat Limburg wat groener is en daardoor misschien wat complexer. Maar alleen die reden kan de verdubbeling van de termijnen in die plan-MER-procedures allicht niet verklaren. Kent u het antwoord daarop al? Het lijkt mij alleszins zeker het onderzoeken waard.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): We hebben het hierover een aantal weken geleden ook al gehad, toen de heer Ronse hierover een vraag stelde. Toen bleek dat het vooroverleg in het kader van mogelijke complexe projecten soms 400 tot 500 dagen duurt. Je kunt natuurlijk zeggen dat er behoefte is aan een zo breed mogelijk draagvlak, maar dat is toch echt wel veel. Minister, u zei het zelf: zelfs als je voldoende tijd neemt, ben je nog niet zeker dat men niet naar de Raad van State stapt of een of andere procedure opstart. Wat ons betreft, mag het dus wel iets sneller.

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): Collega's, we hebben natuurlijk allemaal graag dat het snel gaat. Een van de stellingen die een rode draad vormde doorheen de commissie-Sauwens, was dat, als we sneller willen gaan, onze besluitvorming beter en robuuster moet gebeuren.

In het debat over de complexe projecten heb ik de vraag die de heer Ronse heeft gesteld, ook al eens aangehaald. We kunnen er beter voldoende tijd voor uittrekken en ervoor zorgen dat we die eerste beslissing, de startbeslissing, goed nemen. Duurt dat 300 dagen langer, dan is dat maar zo. Beter dat dan een besluit dat naderhand weer wordt aangevochten en zo grote onzekerheid veroorzaakt. Hetzelfde geldt voor de AGNAS-procedure. Collega's, begin vorige legislatuur ging het heel snel met een aantal RUP's. Die RUP's moesten we dan uiteindelijk met blozende kaken in de prullenmand gooien omdat er totaal geen draagvlak voor was. Ze hebben zoveel commotie veroorzaakt op het terrein dat, wanneer die procedure vandaag wordt hernomen, overal nekharen overeind staan. Het zal dus heel moeilijk worden voor diegenen die dat proces in handen willen nemen.

Sneller vooruitgaan? Ja, maar tegelijk moeten we de kwaliteit van onze processen heel goed blijven bewaken.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Peeters, ik zal u het overzicht bezorgen met die termijnverlengingen.

Het feit dat het in Limburg in vergelijking met sommige andere provincies gemiddeld langer duurt, heeft echt met de complexiteit te maken. In Limburg zijn er heel vaak conflicten op het terrein tussen natuur, infrastructuur enzovoort. Dat vraagt veel meer onderzoek en afweging.

Ik ben het eens met de oproep die hier wordt gedaan dat het sneller moet met de complexe projecten. Tegelijk zou ik dan zelf ook een oproep willen doen, namelijk dat ook elk beleidsdomein evenveel enthousiasme heeft om daaraan mee te werken. Er zijn een aantal complexe projecten waarvan een aantal beleidsdomeinen de procedure niet goed kennen. Ze staan bijzonder hard op de rem en zijn niet bereid mee te werken aan die complexe projecten. Daarom wil ik ertoe oproepen dat iedereen die vindt dat het sneller moet gaan en goed moet lopen, een oproep doet zodat alle beleidsdomeinen even enthousiast meewerken aan de complexe projecten.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, ik wil zeker een positief antwoord geven op uw oproep.

Tegelijk wil ik u ertoe oproepen om ervoor te zorgen dat die plan-MER-procedures in Limburg toch meer in de richting van de andere provincies gaan. Voor ons is het toch nog altijd een doorn in het oog dat wij daarin koploper zijn.

Verder wil ik terugkomen op wat de heer Ceyssens zegt: 'Sneller? Ja, maar het moet ook beter en robuuster.' We zien hier inderdaad allemaal dat het vooral heel belangrijk is om draagvlak te creëren. Of het nu snel of traag gaat: als er geen draagvlak is, kunnen ook de procedures die heel lang duren, tot in het oneindige worden aangevochten. Dat moeten we zeker proberen te voorkomen. Ik ben er dus eerder pleitbezorger van dat het snel kan vooruitgaan. De garantie dat het niet wordt aangevochten, hebben we niet. We moeten dus altijd waakzaam zijn voor die termijnen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jelle Engelbosch aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het verkrijgen van een milieuvergunning voor tijdelijke slachthuizen – 2412 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

Jelle Engelbosch (N-VA): Minister, dit thema is vorige week deels aan bod gekomen in de plenaire vergadering. Mijn vraag om uitleg gaat specifiek over de milieuvergunningsaspecten over het thema.

Sinds het verbod op de tijdelijke slachtvloeren gaan er bij de moslimgemeenschap steeds meer stemmen op om tijdelijke slachthuizen op te richten. Men legt zich blijkbaar niet neer bij onze wens voor meer dierenwelzijn en men zoekt uitwegen om toch onverdoofd te kunnen blijven slachten door die slachthuizen een tijdelijk karakter te geven.

Alvorens zo'n slachthuis wordt opgericht, moet er natuurlijk aan een aantal voorwaarden van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen

(FAVV) worden voldaan en moet het slachthuis beschikken over een milieuvergunning. Het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (VLAREM) schrijft voor dat voor een slachthuis een milieuvergunning klasse 1 of klasse 2 moet worden afgeleverd, afhankelijk van de productiecapaciteit. Voor religieuze slachtingen zou slechts een vergunning klasse 3 nodig zijn, wat in de praktijk gewoon een meldingsplicht is, tenzij de capaciteit van die religieuze slachtingen zulke proporties aanneemt dat die uitzondering toch nog wordt opgeheven.

Minister, hoe zijn de voorwaarden van het FAVV en de milieuvergunning op elkaar afgestemd? Is er overleg of wordt dat los van elkaar afgeleverd? Klopt het dat er slechts een milieuvergunning klasse 3 moet worden afgeleverd? Valt dat onder die uitzondering of is de capaciteit toch te hoog?

Het gaat over een tijdelijk gebruik van het slachthuis, dus niet bepaald een permanent gebruik, waarvoor een slachthuis in principe toch wordt opgericht. Los van de administratieve en maatschappelijke kost voor het afleveren van die vergunningen en de controles, kan het toch ook niet de bedoeling zijn dat we de milieuwetgeving soepeler interpreteren voor religieuze slachtingen dan voor anderen? Bent u het daarmee eens? Kunt en wilt u verhinderen dat de milieuvergunningswetgeving zo soepel is voor de religieuze slachtingen? Wat is uw standpunt over die uitzondering?

Hoeveel aanvragen lopen er momenteel voor dergelijke tijdelijke slachthuizen? Zijn er bijvoorbeeld slachthuizen die al een vergunning hebben gekregen? Wat is de doorlooptijd voor een dergelijk dossier als er een aanvraag wordt ingediend?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega, het gaat inderdaad over een bevoegdheid van de gemeente. Het gaat over een activiteit die is ingedeeld in klasse 3. Het is al heel lang – sinds 2008 – zo dat het tot klasse 3 behoort en dus inderdaad een bevoegdheid is van de lokale besturen. Er is afstemming tussen de wetgeving die qua milieu wordt opgelegd, en de wetgeving die wordt opgelegd door het FAVV.

Een erkenning zelf valt buiten de Vlaamse milieuwetgeving. Dat weet u. Dat is een federale bevoegdheid.

Inzake milieuvoorwaarden wordt er geen onderscheid gemaakt tussen tijdelijk en permanent. Men moet aan de milieuvoorwaarden voldoen, of het nu tijdelijk of permanent is.

We hebben geen zicht op alle aanvragen, aangezien het een gemeentelijke bevoegdheid betreft.

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

Jelle Engelbosch (N-VA): Minister, ik dank u voor uw zeer kort antwoord.

Het is inderdaad de verantwoordelijkheid van de gemeente om het af te leveren. De VLAREM-wetgeving behoort natuurlijk wel tot het Vlaamse niveau. U zegt dat die uitzondering al zeer lang bestaat. Nu, 2008 is ook niet zó lang. Het bestaan van een wetgeving vind ik niet meteen een argument om die wetgeving te behouden zoals ze vandaag is.

Mijn concrete vraag is: bent u het ermee eens dat we blijkbaar in een uitzondering voorzien in onze strenge milieuwetgeving als het om religieuze slachtingen gaat? Voor alle andere slachtingen is er klasse 1 of 2. Als het om religie gaat, is een melding blijkbaar voldoende.

Voorzitter, ik zie u van nee schudden.

Ik begrijp niet goed waar die soepelheid van onze milieuwetgeving voor de religieuze slachtingen vandaan komt. Moet dat dan niet concreet worden aangepast?

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Ik dacht dat een tijdelijk slachthuis een klasse 3-melding was, en een permanent slachthuis geen klasse 3. Ik dacht dat dat duidelijk was.

Het standpunt van onze fractie is duidelijk. We hebben ons standpunt nogmaals verkondigd naar aanleiding van de actuele vraag.

Minister, ons probleem naar het komende Offerfeest toe blijft de slachtcapaciteit an sich. Dat is een bekommernis die wij al meermaals hebben geuit bij uw collega van Dierenwelzijn, minister Weyts. Wat kunt u, als minister bevoegd voor leefmilieu, bijdragen om het eventuele capaciteitstekort tijdens het komende Offerfeest in september, zo veel mogelijk te vermijden?

Hebt u weet van concreet overleg met federaal collega Borsus inzake deze materie?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Minister, ik krijg ook graag wat opheldering. Ik had ook begrepen dat tijdelijke slachtvloeren meldingsplichtig waren en dat een echt slachthuis, waarvoor een erkenning moet worden verleend, klasse 1 of klasse 2 is, afhankelijk van de capaciteit. Klopt dat? Ik neem aan van wel.

Mijnheer Engelbosch, als ik mij niet vergis, hebt u het over officiële slachthuizen die weliswaar tijdelijk zullen worden ingericht: mobiele slachthuizen en dergelijke. *(Opmerkingen van Jelle Engelbosch)*

Daarover gaat uw vraag. Minister, misschien is het inderdaad nuttig om te antwoorden of u specifiek van die situatie een overzicht hebt.

De voorzitter: Collega's, ik wierp u een blik toe omdat ik het antwoord van de minister anders heb geïnterpreteerd. Ik stel voor dat de minister een bijkomende verduidelijking geeft.

Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik herhaal het nog eens. Er is een bepaling in VLAREM die zegt dat, als er godsdienstige slachtingen zijn, er inderdaad een melding is die onder klasse 3 valt. Als het permanente slachthuizen zijn, hangt het van de grootte af in welke klasse ze worden ingedeeld.

Voor alle duidelijkheid: een bestaand slachthuis dat over een vergunning beschikt, kan ook tijdelijk rituele slachtingen toestaan. Die moeten dan echter ook een melding doen bij de gemeente die daar dan op kan toezien. Dat is op dit moment zo geregeld in VLAREM. Dat is al zo sinds 2008, collega Sanctorum. Het is dus niet nieuw. Het is toen op die manier ingevoerd.

Mevrouw De Vroe, u vraagt naar overleg met het federale niveau. Er is afstemming gebeurd met het FAVV. Er is overeenstemming. Er is dus geen tegenstrijdigheid. De erkenning op zich behoort inderdaad tot het FAVV.

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

Jelle Engelbosch (N-VA): Hoe interpreteer en begrijp ik het? De aanvragen die vandaag gebeuren, zijn de aanvragen voor het slachthuis.

De voorzitter: Opletten, collega. De vraag is hier genoteerd zoals u ze hebt gesteld. U redeneert nu vanuit een bepaald dossier in uw hoofd. *(Opmerkingen van Jelle Engelbosch)*

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

Jelle Engelbosch (N-VA): Onverdoofd slachten op tijdelijke slachtvloeren is verboden. Daar zijn we het allemaal over eens. Vandaag is er sprake van het oprichten van slachthuizen die weliswaar slechts tijdelijk in gebruik zullen worden genomen. Men zou stadswerkhuizen willen omvormen tot slachthuizen waar zou zijn voldaan aan alle voorwaarden van het FAVV en aan de milieuwetgeving. Minister, in uw initiële antwoord zegt u dat er voor de oprichting van een slachthuis geen onderscheid wordt gemaakt tussen tijdelijk en permanent, wat mijn redenering staft.

In VLAREM staat een uitzondering wanneer er wordt geslacht uit religieuze overwegingen. Het maakt niet uit of het dan gaat over een tijdelijk slachthuis of een permanent slachthuis. Vandaar mijn vraag, waar u geen concreet antwoord op hebt gegeven. Naast het ondergeschikt maken van dierenwelzijn aan religie, interpreteren we ook onze milieuwetgeving soepel om religieuze redenen. Hoe strookt u dat? Ik begrijp niet dat wij in Vlaanderen die uitzondering toestaan. Dat is in elk geval een stimulans om door te zetten met een algemeen verbod op onverdoofd slachten. Sommigen zeggen dat de geesten rijpen en dat er een evolutie aan de gang is binnen de moslimgemeenschap in de richting van verdoofd slachten. Ik heb daar twijfels bij als ik zie wat er wordt gedaan om toch maar onverdoofd te kunnen slachten. Er worden zelfs tijdelijke slachthuizen voor opgericht. Dat is voor mij het bewijs dat er niets beweegt en dat men alle mogelijke opties onderzoekt om onverdoofd te kunnen blijven slachten.

Wat mij betreft, hoeven we die uitzondering in de wetgeving niet te schrappen. Het enige wat we moeten doen, is zo snel mogelijk een algemeen verbod op onverdoofd slachten invoeren, en dan is heel die problematiek van de baan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over ruimtelijke knelpunten bij renovaties
– 2432 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, ik stel deze vraag naar aanleiding van de conceptnota over ruimtelijke knelpunten bij renovaties.

Heel wat Vlamingen die eigenaar zijn van een oudere woning en in die woning wonen, zijn bereid om te investeren in muur- en/of dakisolatie. Door het aanbrengen van de isolatie zorgen ze ervoor dat hun woning voldoet aan de opgelegde isolatienormen. Door de aanpassingswerken zorgen ze ervoor dat de woonkwaliteit in de oude woning serieus verbetert en besparen ze op hun energiegebruik.

Het is belangrijk dat huiseigenaars bereid zijn om dergelijke renovatie-inspanningen te leveren om het verouderde woningpatrimonium in Vlaanderen op een kwalitatief hoger niveau te brengen, zeker wanneer we rekening houden met de lage renovatiegraad in Vlaanderen.

Bij sommige renovaties blijken echter ruimtelijke voorschriften te gelden die de inspanningen om de energiezuinigheid van de woning te verbeteren, heel erg

bemoeilijken of zelfs onmogelijk maken. In de commissie Energie en ook in deze commissie zijn daar al voorbeelden van gegeven: een overschrijding van de rooilijn door het aanbrengen van isolatie aan de buitenzijde van de woning, een wijziging van de nokhoogte wanneer het dak zou worden vernieuwd en dakisolatie zou worden aangebracht of een wijziging van het bouwvolume.

Om dit probleem weg te werken, werd op de ministerraad van 19 juni 2015 de conceptnota 'Wegwerken ruimtelijke knelpunten energieprestatie' goedgekeurd. Daarbij werd beslist om een transversale werkgroep op te richten die tegen eind 2015 een traject zou uitwerken voor het wegwerken van de ruimtelijke knelpunten in verband met energieprestaties.

Uit het antwoord van toenmalig minister Turtelboom in de commissie Energie van 13 januari 2016 bleek dat het traject om de ruimtelijke knelpunten weg te werken, zou worden geïntegreerd in de werkgroep van het renovatiepact en meer bepaald in de werkgroep voor de werf 'werk maken van een geïntegreerder beleidskader'. Voor het aspect van de ruimtelijke knelpunten werd een ambtelijke werkgroep opgericht.

Op 10 juni 2016, een jaar na de initiële conceptnota, keurde de Vlaamse Regering een nieuwe conceptnota over het wegwerken van knelpunten bij energierenovatie goed. Bij die conceptnota zat een lijst met zestien knelpunten en oplossingsmogelijkheden voor die knelpunten.

Minister, zijn de zestien knelpunten uit de bijlage bij de conceptnota de enige ruimtelijke knelpunten voor energierenovaties die de werkgroep heeft vastgesteld? Of zijn er nog andere knelpunten waarvoor nog oplossingsmogelijkheden zullen worden uitgewerkt?

Hoe ziet u de regiefunctie van de lokale besturen om een beleid op maat te voeren om renovatie te ondersteunen? Welke ondersteuning krijgen de lokale overheden hiervoor? Ik denk daarbij aan de opmerking die regelmatig wordt gemaakt dat niet alle lokale besturen evengoed op de hoogte zijn van bijvoorbeeld de uitzonderingen in het Rooilijndecreet.

Kunt u verduidelijken hoe het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, het Woonbeleidsplan Vlaanderen en het Vlaams Klimaatbeleidsplan 2013-2020 kunnen bijdragen tot het wegwerken van ruimtelijke knelpunten voor energierenovaties?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: De conceptnota is inderdaad ontstaan na de werkzaamheden van de werkgroep waar u naar hebt verwezen. Die werkgroep heeft de knelpunten opgelijst waarmee men wordt geconfronteerd bij energierenovatie. In die werkgroep zat de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), de Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP), de Vlaamse Architectenvereniging NAV, het Vlaams Energiebedrijf, het Departement Ruimte Vlaanderen, het Agentschap Wonen, het Vlaams Energieagentschap, het team Duurzaam wonen en bouwen, het team Stedenbeleid van het Departement Kanselarij en Bestuur, de diensten Klimaat, Lokale besturen en Beleidsvoorbereiding en het Departement Leefmilieu.

Er is nog een bijkomend knelpunt, namelijk de afstand van meerwaarde die woningen kennen die gelegen zijn in reservestroken. Deze problematiek is hier ook al aan bod gekomen.

Vanuit het subsidiariteitsbeginsel hebben gemeenten heel veel in handen om zelf hun vergunningenbeleid te kunnen voeren. Zij kunnen in veel gevallen een beleid op maat voeren om verschillende drempels weg te nemen voor onder meer

renovatiestimulering. Er kunnen ook acties op wijkniveau worden gevoerd om tot een soort van wijkrenovatie of wijkenergie-efficiëntie te komen.

Wat de volume-effecten van de energiemaatregelen betreft, worden vergunningen beoordeeld op basis van eigen beleidsmatige inzichten. Daar is ook lokaal maatwerk mogelijk.

Deze regierol omvat ook de afweging en toepassing van volumevoorschriften, en het omgaan met afwijkingsmogelijkheden en gewoonteregels. Ook verouderde verkavelingsvoorschriften kunnen nu al perfect worden opgeheven door de gemeentebesturen. Daarnaast moeten lokale bestemmingen up-to-date worden gehouden.

Ruimte Vlaanderen werkt samen met de lokale besturen. Er is het Atrium Lerend Netwerk, dat interbestuurlijk alles gaat uitwisselen. De kennis- en ervaringsuitwisseling beoogt net de gemeenten te ondersteunen in die regierol.

Ruimte Vlaanderen ondersteunt de lokale praktijken door in te spelen op knelpunten die voortkomen uit Vlaams beleid en regelgeving, zoals de initiatie van het Rooilijnendecreet.

De opgesomde knelpunten zijn onder andere de input van verschillende departementen. Er is ook veel wisselwerking tussen die verschillende departementen. Zo werd een deel van de ruimtelijke knelpunten die van Ruimte Vlaanderen kwamen, opgelijst in het kader van de opmaak van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. De voorgestelde ruimtelijke oplossingsmogelijkheden uit het Renovatiepact worden ook opgenomen. Ze komen voornamelijk terug in het beleidskader ruimtelijk rendement en energie.

Ook het Woonbeleidsplan Vlaanderen werkt aan een langetermijnvisie voor het toekomstig woonbeleid.

De integratie van klimaat is een must. Het Vlaams Renovatiepact is daar een mooi voorbeeld van. Vanuit klimaat staan er ook middelen ter beschikking om de energiezuinigheid van gebouwen te ondersteunen. Dat was een van de prioriteiten uit het regeerakkoord. Met de 300 miljoen euro die we hebben vrijgemaakt voor interne maatregelen, is dat een van de hoofddoelstellingen waar die middelen naartoe gaan.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het zou goed zijn dat de commissieleden die geïnteresseerd zijn in de link klimaat, wonen en energie, de bijlage kunnen ontvangen. Het is interessant om te zien welke zestien knelpunten werden geïnventariseerd en hoe de verschillende diensten hebben gewerkt aan een oplossing. Ik ben ook blij te vernemen dat een bijkomend probleem mee is opgenomen, namelijk de afstand van meerwaarde in reservatiestroken. De energierenovatie wordt soms ontmoedigd door de ligging in een reservatiestrook. Het lijkt me dan ook logisch dat die afstand van meerwaarde daaraan wordt gekoppeld.

Minister, naar aanleiding van deze conceptnota die werd goedgekeurd door de regering, was er een kritische noot van de Vlaamse bouwmeester. Ik denk dat aan die kritiek tegemoet kan worden gekomen door ook de maatstaf bouwen versus slopen op te nemen in die conceptnota. Ik heb onlangs vernomen dat een aantal Vlaamse administraties en diensten heel druk in de weer zijn met de opmaak van een maatstaf: wanneer kan een bepaald verouderd pand beter worden gesloopt en wanneer is renovatie opportuun? Ik denk dat die maatstaf nog niet klaar is, maar het lijkt me wel goed die op te nemen in deze conceptnota.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): In de conceptnota van juni 2015 staan inderdaad een aantal knelpunten en obstakels en mogelijke oplossingen. De lijst die nu voorligt, is in grote lijnen dezelfde.

Wat toch enige aandacht verdient, minister, is dat we weten dat ambtenaren een soort gewoonte kweken om een aantal zaken toe te laten die misschien niet echt mogen maar wel nuttig zijn. Het zou goed zijn om daar een kader voor te maken. Ik heb het dan over vrije zijstroken en afstanden tot de bureaus waar men creatief mee omspringt om een aantal zaken mogelijk te maken.

Uit de analyse blijkt dat er vandaag al redelijk veel mogelijk is. De gemeenten kunnen oudere verkavelingen opheffen en voorschriften wijzigen, maar misschien zijn zij niet altijd op de hoogte van wat zij ook vandaag al kunnen doen. Informatie in die richting, ook aan architecten en stedenbouwkundige ambtenaren, kan nuttig zijn.

Minister, een van de voorstellen gaat over de aanpassing van het Rooilijnendecreet, zodat men in de toekomst 26 centimeter buitenisolatie kan plaatsen in plaats van 14 centimeter vandaag. Ik kan me voorstellen dat men op bepaalde plaatsen, zeker in een stedelijke context, in conflict kan komen met andere voorschriften zoals de gewestelijke verordeningen over de breedte van de voetpaden.

Hoe gaat u daarmee om? Hoe rijmt u die dingen aan elkaar? Of dreigt daar toch een onoplosbaar conflict te ontstaan tussen verschillende regelgevingen?

Bart Nevens (N-VA): Ik wil even ingaan op het laatste puntje van mevrouw Taeldeman in verband met de maatstaf. Het moet mogelijk zijn een afweging te maken tussen renovatie en nieuwbouw. Dat is een belangrijk punt voor de gebouwen met erfgoedwaarde en historische, al dan niet beschermde gebouwen en dorpsgezichten. Wat voor iemand een hoop oude stenen is, is voor de ander een woning met karakter. We moeten toch niet alles economisch benaderen en afbreken omdat een gebouw zagezegd niet meer verantwoord is om te renoveren. Vandaag zijn er wel mogelijkheden met technieken, die misschien iets duurder zijn, maar die gebouwen kunnen dan wel bewaard blijven en verliezen niet de erfgoedwaarde door alles plat te gooien. Die bedenking wil ik hier even bij maken.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Taeldeman, het is een afweging om naar een soort verplichting te gaan om te slopen in plaats van te renoveren. Het is niet de intentie van de regering om zover te gaan, om in te grijpen. Daar is een heel belangrijke taak weggelegd voor de architecten. Die moeten goed weten hoever ze kunnen gaan. Ze moeten correct adviseren aan de bouwheer. Dat verplichten aan een eigenaar van een woning, lijkt ons geen goede zaak. Die kennis aanwakkeren en zorgen dat er voldoende expertise is op het terrein, is heel belangrijk.

Mijnheer Vandaele, voor lokale besturen zijn er atria, waar wordt overlegd en waar goede voorbeelden worden gedeeld. Daar wordt veel werk van gemaakt.

Dan is er ook uw terechte bezorgdheid over het Rooilijnendecreet en de voetpaden. Er zal een voorstel tot wijziging van het Rooilijnendecreet komen van de bevoegde collega. Maar er is ook nog zo iets als een bouwverordening, die zegt dat het voetpad voldoende breed moet zijn. Er hoeft geen conflict tussen beide te zijn. Natuurlijk moet het voetpad breed genoeg blijven, en dat is essentieel voor de toegankelijkheid.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Het was zeker niet mijn bedoeling om een oproep te lanceren om massaal over te gaan tot het slopen van gebouwen. (*Gelach*)

Ik wilde alleen de commissieleden erop attent maken dat het Vlaams Energieagentschap wel degelijk werk maakt van zo'n maatstaf, een soort van checklist

om het verschil te duiden van wanneer het het meest opportuun is om over te gaan tot sloping van een gebouw of wat de puntjes zijn waarop een gebouw of woning nog perfect kan worden gerenoveerd. Het idee was om dat mee op te nemen in deze lijst met oplossingspistes.

Mijnheer Nevens, ik wist dat het een goed idee was om de volledige nota over te maken aan de commissieleden, want dan zou collega Nevens kunnen lezen dat de bescherming als erfgoed daarin een heel hoofdstuk is, en dat er dus zal worden ingezet op energieconsulenten onroerend erfgoed die vanaf 2018 inzetbaar zijn en die zullen worden gefinancierd vanuit het Vlaams Klimaatfonds.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.